

СУД Д Я
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

СТРИЖАК Андрій Андрійович

01033, м. Київ-33, вул. Жилинська, 14

тел. 238-10-39, 238-10-62

17.10.2006 № 336-07/700

Прем'єр-міністру України

В. Януковичу

Шановний Вікторе Федоровичу!

До Конституційного Суду України надійшло конституційне подання 47 народних депутатів України щодо неконституційності Закону України «Про внесення зміни до розділу IV Прикінцеві та перехідні положення Закону України “Про Конституційний Суд України” від 4 серпня 2006 року.

У зв'язку із здійсненням попередньої підготовки матеріалів у цій справі для її розгляду Конституційним Судом України і відповідно до статті 19 Закону України “Про Конституційний Суд України” надсилаю копію зазначеного конституційного подання та прошу Вас повідомити Вашу позицію щодо суті питань, порушених у конституційному поданні.

Буду вдячний за відповідь у найкоротші терміни.

Додаток: копія конституційного подання на 3 аркушах.

З повагою

Суддя-доповідач

А. Стрижак

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

м. Київ

8646/0/2-06

05 грудня 2006 р.

Судді Конституційного
Суду України

А. А. СТРИЖАКУ

На № 336-07/700
від 17.10.06

Шановний Андрію Андрійовичу!

У зв'язку з Вашим зверненням стосовно порушених у конституційному поданні народних депутатів України питань щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України від 4 серпня 2006 р. № 79-V „Про внесення змін до Розділу IV “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України „Про Конституційний Суд України” (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 41, ст. № 355) (далі – Закон) повідомляємо.

Автори конституційного подання вважають, що прийнятий Закон, яким передбачається установити, що юрисдикція Конституційного Суду України з питань про відповідність Конституції України (конституційність) не поширюється на закони України про внесення змін до Конституції України, які набрали чинності, обмежує юрисдикцію Конституційного Суду України, зокрема у частині здійснення „ревізії конституційних змін, які набрали чинності”. Крім того, на думку народних депутатів України, цей Закон має бути розглянутий Конституційним Судом України згідно з положеннями статей 150 і 152 Конституції України на предмет відповідності Конституції України у зв'язку з порушенням процедури його розгляду.

Як стверджується у конституційному поданні, Верховна Рада України, приймаючи Закон, намагається вплинути на діяльність суддів Конституційного Суду України, у той час як Конституція України забороняє вплив на суддів у будь-який спосіб (частина друга статті 126).

Відповідно до преамбули Конституції України Верховна Рада України від імені Українського народу, виражаючи його суверенну волю (а не від власного імені як органу законодавчої влади), керуючись Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р., схваленим

К - 062013 *

06 07/2240
12 06

1 грудня 1991 р. Всеукраїнським референдумом, прийняла Конституцію України.

В цьому розкривається правова природа Конституції України, яка по своїй суті є актом установчої влади Українського народу і як Основний Закон (саме такий статус їй наданий в преамбулі) є ядром національної правової системи, юридичною базою для розвитку всього українського законодавства.

Особливий статус Конституції України підтверджується і передбаченим порядком внесення до неї змін, який викладений в Розділі XIII Конституції України.

Так, стаття 156 Основного Закону України передбачає, що на відміну від звичайного закону законопроект про внесення змін, зокрема до Розділу XIII, за умови прийняття його не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, підлягає затвердженню Всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України.

Також однією з особливостей законів України про внесення змін до Конституції України є обмежена кількість суб'єктів постановки питання про внесення змін до Основного Закону України. Так, відповідно до статті 154 Конституції України тільки Президенту України як главі держави і одній третині народних депутатів України від конституційного складу парламенту України надано право законодавчої ініціативи по внесенню до Верховної Ради України проекту закону про внесення змін до Конституції України.

Визнання на конституційному рівні різної правової природи звичайних законів та законів, якими вносяться зміни до Конституції України, підтверджується також положеннями статті 85 Конституції України, яка розмежує повноваження Верховної Ради України, виділяючи прийняття законів (пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України) та внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII Конституції України (пункт 1 частини першої статті 85 Конституції України).

Крім того, пункт 30 частини першої статті 106 Конституції України обмежує право вето Президента України щодо прийнятих Верховною Радою України законів про внесення змін до Конституції України.

Як вбачається із змісту Конституції України, їй відводиться особлива роль в системі чинного законодавства, що дає підстави стверджувати про некоректність ототожнення Конституції України та закону України.

Враховуючи зазначене, внесення до Закону України „Про Конституційний Суд України” змін, відповідно до яких юрисдикція Конституційного Суду України з питань про відповідність Конституції України (конституційність) не поширюється на закони України про внесення змін до Конституції України, які набрали чинності, є логічним розвитком конституційних норм, що визначають статус Основного Закону.

Однією з принципових особливостей законів України про внесення змін до Конституції України є те, що після набрання ними чинності вони стають інтегральною складовою Конституції України і набувають найвищої юридичної сили як і норми Конституції України. Тобто закон України про внесення змін є лише способом зміни Основного Закону і з набранням

чинності є його неподільною змістовою складовою – нормами Конституції України. У зв'язку з цим такий закон не може перевірятися Конституційним Судом України на предмет його конституційності, адже у такому випадку Конституційний Суд України здійснюватиме перевірку конституційності самого Основного Закону України, порівнюючи його окремі норми, які мають однакову юридичну силу.

Слід зазначити, що Конституційний Суд України може частково впливати на зміст законопроектів про внесення змін до Конституції України, оцінюючи їх конституційність перед розглядом Верховною Радою України. Так, згідно із статтею 159 Конституції України законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Проте такі можливості єдиного органу конституційної юрисдикції вичерпуються після набрання чинності законами, що змінюють конституційні положення.

Таким чином, внесення змін до Розділу IV “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України „Про Конституційний Суд України”, що є предметом даного конституційного подання, не вплинуло на визначений Основним Законом обсяг повноважень Конституційного Суду України і не суперечить Конституції України.

Що стосується порушеного в конституційному поданні питання щодо „небезпечного прецеденту позаконституційного втручання законодавчої гілки влади (Верховної Ради України) у діяльність судової (в особі Конституційного Суду України)”, то необхідно зазначити таке.

Відповідно до частини другої статті 6 Конституції України органи законодавчої, виконавчої і судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до Законів України.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України

Питання прийняття законів, як і внесення до них змін, Конституцією України віднесено до повноважень єдиного органу законодавчої влади в Україні – Верховної Ради України (пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Статтею 153 Конституції України передбачено, що порядок організації і діяльності Конституційного Суду України, процедура розгляду ним справ визначаються законом.

Саме на реалізацію зазначених вище конституційних положень Верховною Радою України 16 жовтня 1996 р. прийнято Закон України „Про Конституційний Суд України”, до якого в подальшому в передбаченому Конституцією України порядку вносилися зміни, зокрема і до Розділу IV Закону.

Відповідно до статті 2 Закону України “Про Конституційний Суд України” завданням Конституційного Суду України є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій

території України, тобто верховенства її норм з урахуванням, зокрема, внесених змін до її тексту у встановленому Конституцією України порядку.

Таким чином, встановлюючи на законодавчому рівні непоширення юрисдикції Конституційного Суду України на закони України про внесення змін до Конституції України, Верховна Рада України не обмежила юрисдикцію Конституційного Суду України, а зважаючи на правову природу Конституції України, лише конкретизувала його повноваження.

Враховуючи викладене, на нашу думку, слід дійти однозначного висновку, що питання, врегульоване Законом, належить до компетенції Верховної Ради України. Закон був прийнятий парламентом відповідно до вимог Конституції України в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Основним Законом України.

З повагою

Прем'єр-міністр України

Віктор ЯНУКОВИЧ